

AUTORIŲ TEISIŲ KLAUSIMU

VILNIUS TECH visada imasi priemonių, gavusi autorių pranešimus dėl pasitaikančių neteisėto jų kūrinių naudojimo atvejų. Gerbiame visų autorių teises, todėl siekiame skaidrumo publikuodami naujus leidinius.

Remdamiesi LR autorių teisių ir gretutinių teisių [įstatymu](#) (1999 m. gegužės 18 d. Nr. VIII-1185) ir civilizuotame pasaulyje jau įdiegta praktika prašome autorių, teikiančių naujus rankraščius, vadovautis toliau pateikta informacija.

Jeigu savo akademiniam darbe (paskaitose, pranešimuose, seminaruose arba savo rengiamoje knygoje) norite panaudoti ne savo sukurtą autorinį kūrinį (nesvarbu kur jį radote – kitame leidinyje ar internete), turite žinoti, kad jis tikrai yra apsaugotas autorių teisių. Vadinasi, Jūs privalote gauti autoriaus leidimą panaudoti kūrinį savo reikmėms.

Toliau pateikiami keli dažniausiai pasitaikančių situacijų sprendimai:

1. Jeigu Jums rūpimaskūrinys (nuotrauka, lentelė, paveikslas, brėžinys, grafikas ar kt.) **jau publikuotas** kuriame nors **leidinyje** (popieriniu arba elektroniniu formatu), **teisę** kūrinį **panaudoti turite gauti iš leidėjo**.

Dauguma akademinų leidėjų (ne tik *Elsevier*, *Springer*, *Taylor & Francis*, bet ir kitos didelės bei mažos leidyklos) sudarė sutartis su trimis didžiausiomis autorių teisių apsaugos agentūromis, kurių tinklalapiuose galite rasti informaciją apie tai, kaip teisėtai naudoti jau išleistus leidinius ir jų dalis (nuotraukas, lenteles, paveikslus, brėžinius, grafikus ir t. t.):

Copyright Clearance Center (CCC) – tarptautinė agentūra, kurios būstinė įkurta JAV.

Pagrindinis tinklalapis <https://www.copyright.com>

Konkretaus leidinio paieška ir jo panaudos sąlygos <https://www.copyright.com/search.do?operation=show&page=ppu>

Copyright Licensing Agency Limited (CLA) – tarptautinė agentūra, kurios būstinė įkurta Didžiojoje Britanijoje.

Pagrindinis tinklalapis <https://www.cla.co.uk>

Konkretaus leidinio paieška ir jo panaudos sąlygos <https://www.cla.co.uk/check-permissions-start>

Jeigu išvardytose sistemose neradote informacijos apie kūrinio naudojimo sąlygas, kreipkitės į leidėją.

2. Jeigu norite panaudoti **internete** paskelbtą iliustraciją, lentelę, fotografiją ar kt., pirmiausia turite identifikuoti, ar rastas objektas turi **Kūrybinių bendrijų licenciją** (angl. *Creative Commons* – CC). Kūrybinių bendrijų licencijos – tai autoriaus ir kūrinio naudotojo susitarimas, apibrėžiantis sąlygas, kurių laikantis suteikiama galimybė kūrinį panaudoti kitiems asmenims. Licencijos yra nemokamos, jų taikymas nesudėtingas. Populiariausia iš licencijų yra CC-BY. Daugiau apie Kūrybinių bendrijų licencijavimą žr. <https://creativecommons.org/licenses/?lang=lt>

Daugiau apie licencijų tipus anglų kalba <https://creativecommons.org/licenses/>

Jeigu Kūrybinių bendrijų licencijos prie kūrinio nėra, turite išsiaiškinti, kas yra tikrasis objekto autorius. Jeigu nuo autoriaus mirties praėjo daugiau kaip **70 metų**, tokiu atveju paveikslas, rastas internete, gali būti naudojamas be apribojimų ir be kieno nors sutikimo su sąlyga, kad jis yra

originalus (nėra pakeistas ar kitaip perdirbtas). Bet kokių atveju reprodukuojant būtina nurodyti paveikslo, lentelės, fotografijos ir kt. autorių, pavadinimą ir sukūrimo datą.

Tuo atveju, kai autorius yra gyvas arba jo teisės perduotos paveldėtojams, kūriniai naudoti privalote gauti jų sutikimą (VLNIUS TECH tinka ir elektroninė sutikimo forma). Jeigu turite abejonų dėl kūrinio autorystės, turite kreiptis į interneto tinklalapio, kuriame radote paveikslą, autorių teisės ženklu © pažymėtą subjektą. Jis dažniausiai nurodomas tinklalapio apačioje.

Lietuvoje galima kreiptis į **LATGA** – Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūrą. Tai nevalstybinė organizacija, kurios tikslas – kolektyviai administruoti autorių teisių turėtojų teises, rinkti ir paskirstyti autorinį atlyginimą už kūrinių panaudojimą, užkirsti kelią autorių teisių pažeidimams. Daugiau apie LATGA <https://www.latga.lt/apie-mus/veikla/>

Jeigu sutikimo naudoti kūrinio savo leidinyje negavote, objekto (nuotraukos, lentelės, paveikslo, brėžinio, grafiko ir t. t.) naudoti negalite.

Akademinės literatūros autoriams derėtų žinoti, kad neetiška naudoti kurios nors firmos reklamoje pateikiamą iliustraciją kaip knygos vaizdinę medžiagą su firmos identifikavimo ženklais. Visa tai yra traktuojama kaip firmos reklama, kurios mokslo ir studijų literatūroje neturėtų būti.

Tikimės, kad pateikta informacija Jums yra naudinga ir padės rengiant rankraštį, o leidinį paskelbę žinosite savo kaip kūrinio autoriaus teises.

Paveikslėlių, turinčių Creative Commons licencijas, siūlome ieškoti <https://search.creativecommons.org/>